

Financiering van Wetenschap & Techniek in het basisonderwijs

Wetenschap- en techniekonderwijs (W&T) hoeft niet duur te zijn. Met een pak spaghetti kun je al een prachtige brug bouwen. Bovendien zijn er online én offline allerlei lesideeën, materialen en hulpmiddelen te vinden die scholen kosteloos kunnen gebruiken. Dit neemt niet weg dat extra financiële armslag kan helpen om W&T-onderwijs naar een hoger plan te tillen. Veel basisscholen zijn dan ook op zoek naar (informatie over) financieringsmogelijkheden om dit te doen. Voor Jet-Net & TechNet aanleiding om die financieringsmogelijkheden nader te onderzoeken. De uitkomsten brengen niet alleen de veelheid aan landelijke, regionale, lokale en Europese potten en potjes in beeld die scholen kunnen aanboren, maar geven ook inzicht in waar scholen die aanvullende gelden aan kunnen en willen besteden. In deze whitepaper vind je de belangrijkste resultaten.

Waarvoor gebruiken basisscholen aanvullende financiering?

Basisscholen hebben grote vrijheid in hoe ze invulling geven aan hun onderwijs, en dus ook in hun aanpak van wetenschap en techniek. De vraag naar aanvullende financiering hangt af van de inhoudelijke keuzes die ze hierin maken. Uit het onderzoek komt naar voren dat scholen financiering zoeken en gebruiken voor uiteenlopende activiteiten, zoals

- de aanschaf van technisch speelgoed en (les) materialen;
- het professionaliseren van leerkrachten in het geven van W&T-onderwijs, onder meer door deelname aan kennisnetwerken;

- vervanging voor bijscholing en de uren van de techniekcoördinator;
- 'extra' activiteiten zoals de inrichting van een technieklokaal, een bezoek aan een science center, technolab, museum of technisch bedrijf.

Welke financieringsmogelijkheden zijn er voor W&T-onderwijs in het primair onderwijs?

Zo gevarieerd als de vraag naar aanvullende financiering is, zo divers is ook het aanbod. Scholen kunnen bij uiteenlopende organisaties en instanties subsidie krijgen. Daarnaast zijn er private bronnen waar scholen uit kunnen putten om te investeren in hun W&T-onderwijs.

Reguliere middelen: prestatiebox primair onderwijs 2015-2020

Om de professionalisering van het onderwijs verder te stimuleren, verstrekt het ministerie van OCW tot en met het schooljaar 2019-2020 extra middelen aan het primair onderwijs via de prestatiebox. Dit geld is bedoeld voor cultuureducatie en onderwijskwaliteit in brede zin. Scholen ontvangen via deze regeling standaard een subsidiebedrag per leerling als lumpsum, dat ze naar eigen inzicht kunnen besteden. Uit het onderzoek blijkt dat scholen regelmatig geld uit de prestatiebox inzetten voor W&T-trajecten.

Subsidies

1. Van de Rijksoverheid

Eén van de subsidiebronnen voor W&T-onderwijs was het 'Actieplan Kiezen voor Technologie'. Tussen 2014 en 2017 stelde de Rijksoverheid een jaarlijks budget beschikbaar om te werken aan professionalisering en innovatie. Het beschikbare budget werd over acht regionale netwerken van onderwijsbestuurders verspreid.

Tot en met 2020 is er vanuit de overheid geld beschikbaar om op W&T-gebied de opgedane kennis, expertise en ervaring te borgen. De acht regionale W&T-netwerken kiezen daarbij hun eigen route naar verzelfstandiging en bij sommige netwerken is er nog geld beschikbaar voor de implementatie van W&T-onderwijs. Kijk voor een overzicht van de W&T-netwerken onder het kopje 'Waar vind je subsidies en regelingen?'

2. Lokale en regionale subsidies

Naast de regionale netwerken zijn er ook gemeenten en provincies die scholen actief financieel ondersteunen bij bepaalde W&T-activiteiten. Sommige van deze lokale en regionale subsidies zijn heel algemeen bedoeld om wetenschap en techniek op de basisschool te stimuleren, andere hebben juist een specifiek oogmerk. Zoals professionalisering, coderen in de klas, excursies naar technische bedrijven of de aanschaf van 3D-printers. Kijk voor een overzicht onder het kopje 'Waar vind je subsidies en regelingen?'

'Je bent gek als je er geen gebruik van maakt'

In 2015 vroeg De Catamaran in Amsterdam een Amsterdamse Scholenbeurs aan om een eigen leerlijn voor wetenschap en techniek op te zetten. Met succes: de basisschool kreeg een subsidie van maar liefst € 25.000. 'Geen enkele school heeft dat bedrag op de plank liggen', vertelt directeur Stella Meijboom. 'Voor het W&T-onderwijs op onze school betekende het een enorme impuls. We konden er heel veel van doen: onze techniekcoördinator bijscholen, externe begeleiding inhuren, lesboekjes en -materialen ontwikkelen, excursies organiseren, van alles.' Binnen twee jaar stond de hele leerlijn 'Wonderwel' als een huis. De Catamaran sleepte er zelfs de TechniekTrofee 2017 mee in de wacht voor het beste voorbeeld van wetenschap en techniek op de basisschool. Meijboom kan iedere school aanraden subsidie aan te vragen: 'Met een goed gefundeerd plan is de kans dat je aanvraag gehonoreerd wordt - in elk geval in Amsterdam - groot. Natuurlijk moet je er moeite voor doen: je moet een goed idee hebben, onderbouwen wat je met het geld wil doen en elk jaar verantwoording afleggen waar je het aan besteed hebt. Maar dat is het dubbel en dwars waard: de subsidie heeft het onderwijs bij ons op school echt vooruit geholpen. Je bent gek als je er geen gebruik van maakt.'

3. LerarenOntwikkelfonds

Dit fonds biedt leerkrachten de kans hun innovatieve ideeën voor beter onderwijs waar te maken. Ook op het gebied van W&T-onderwijs: in het overzicht van projecten die tot nu toe ondersteuning uit het [LerarenOntwikkelfonds](#) hebben gekregen, is al een aardig aantal W&T-projecten te vinden.

4. Europese subsidies: NEXT-lab en Erasmus+

In het onderzoek is ook gekeken naar financieringsmogelijkheden vanuit de EU. Twee programma's bieden mogelijkheden voor basisscholen. Het eerste is [NEXT-lab](#), dat net als zijn voorganger Go-Lab bedoeld is om jongeren vanaf 10 jaar te enthousiasmeren voor wetenschap en techniek en ze onderzoeksvaardigheden bij te brengen. Het project wordt uitgevoerd binnen het Horizon 2020 programma van de Europese Unie en heeft een totaal budget van 6,3 miljoen euro. Next-Lab is gestart op 1 januari 2017 en duurt drie jaar.

‘Begin niet bij het geld, maar vanuit een visie’

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Goeree-Overflakkee (SOPOGO) ontving in 2015 subsidie van € 28.000 van Expertisecentrum Wetenschap en Technologie Zuid-Holland en een jaar later € 170.000 uit het Fonds voor Cultuurparticipatie. ‘Als je goed om je heen kijkt, zijn er altijd aanvullende financieringsmogelijkheden te vinden’, zegt bestuurder Pieter Verbrugh. ‘Dat extra geld draagt ongelooflijk veel bij aan de professionaliseringsslag die we maken. Wij willen toe naar veel meer individueel gericht onderwijs. Waarin alle leerlingen in hun eigen tempo hun talenten kunnen ontwikkelen. Met de subsidies nemen we stappen die daarbij passen, van co-teaching tot de aanschaf van digitale lessencycli.’ Bij de subsidieaanvragen was de organisatie een grote succesfactor. ‘Met dertien scholen onder één bestuur is het best ingewikkeld om alle neuzen één kant op te krijgen. Dat lukt als je de juiste mensen op zo’n aanvraag zet. Die aandacht hebben voor de communicatie en coördinatie en de financiën op het netvlies hebben. En die er de tijd voor kunnen nemen: er wordt om een fors plan met een goede onderbouwing gevraagd. Maar het allerbelangrijkste is dat je niet begint bij het geld, maar vanuit een visie: waar wil je over een paar jaar zijn? Wat is daarvoor nodig? Zodat je, als je subsidie krijgt, er ook echt iets mee kunt doen wat van blijvende waarde is.’

Erasmus+ ondersteunt samenwerkingsprojecten die zich richten op de ontwikkeling, overdracht en uitvoering van innovatie in het onderwijs en de beroepsopleiding voor jongeren. Voor Europese subsidies geldt wel dat de aanvragen aan hoge eisen moeten voldoen, zoals cofinanciering en een zeer uitvoerige verantwoording.

Extra mogelijkheden: private middelen
Een andere mogelijkheid om W&T-trajecten te financieren, is met private middelen.

- Bijvoorbeeld via sponsoring door bedrijven of sectorfondsen die maatschappelijke doelen willen ondersteunen. Zoals goed W&T-onderwijs.
- In het land zijn ook al veel samenwerkingsinitiatieven tussen scholen en het bedrijfsleven. Daarbij stellen bedrijven bijvoorbeeld materialen ter beschikking voor een technieklokaal, gastlessen verzorgen of hun deuren openstellen voor bedrijfsbezoeken.

- Eventueel kun je een beroep doen op het schoolfonds ter ondersteuning van W&T-activiteiten.

Wegwijzer: tips voor het aanvragen van subsidies

Hoe kun je als school het beste een aanvraag indienen? Bij wie? En wanneer is de kans op toekenning het grootst? Ook die vragen kwamen in het onderzoek aan de orde. Hét recept voor een succesaanvraag bestaat niet, maar deze tips helpen je alvast op weg.

1. Breng de financiën in kaart

Maak om te beginnen een overzicht van wat de minimale kosten zijn voor jouw school. Denk daarbij ook aan standaard kostenposten die bij W&T-onderwijs komen kijken, zoals:

- scholing van leerkrachten en kosten om hen tijdens die bijscholing te vervangen
- de uren van de techniekcoördinator
- excursies
- cursus- en lesmateriaal (voor zover je geen gebruik maakt van materialen die gratis beschikbaar zijn)

2. Aarzel niet om een aanvraag in te dienen.

Met uitzondering van de aanvragen voor de Europese subsidies, is dat over het algemeen niet al te ingewikkeld. De criteria voor de diverse subsidies zijn in de meeste gevallen heel open en breed. Bovendien zijn er in verschillende kennisregio's adviseurs op wie je een beroep kunt doen om je te helpen bij je aanvraag (kijk voor het kenniscentrum in je regio onder het kopje 'Waar vind je subsidies en regelingen?').

3. Elke subsidieverstrekker heeft zijn eigen wensen en regelingen, maar er gelden wel een paar vuistregels voor een goede aanvraag:

- a. Als je een aanvraag indient waaruit duidelijk commitment en enthousiasme spreken voor je plannen, stijgen de kansen op succes. Zeker als je commitment ook nog wordt ondersteund door bijvoorbeeld het schoolplan.
- b. Win vooraf informatie in om goed beslagen ten ijs te komen. Bijvoorbeeld via collega-scholen die al een aanvraag hebben gedaan, adviseurs die subsidieverstrekkers soms aanbieden.

- c. Subsidieverstrekkers houden van een heldere doelstelling, begroting en planning. Zorg bij voorkeur dat de aanvraag SMART is: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Laat je aanvraag hierop toetsen door experts, voordat je hem indient.
- d. Betrek waar dat nuttig is ook bedrijven bij je aanvraag: publiek-private samenwerking vergroot bij sommige subsidieverleners de kans op toekenning.

4. Let op de tijd!

Tijd is een belangrijke factor bij subsidieaanvragen, en de praktijk leert dat misrekening in een klein hoekje zit. Wil je een subsidie aanvragen, let er dan op of deze wordt verleend voor school- of kalenderjaren. Vaak blijken er aan het einde van een kalenderjaar nog potjes over die bij beter financieel management eerder te gebruiken zouden zijn geweest. En ook belangrijk: aan lopende trajecten worden meestal geen subsidies meer verstrekt. Dien je aanvraag daarom in voordat je begint.

Waar vind je subsidies en regelingen?

Hieronder vind je een aantal links naar diverse subsidieverstrekkers en -regelingen, ingedeeld naar regio. Omdat er veel beweging is op dit

gebied en veel regelingen tijdelijk zijn, is dit overzicht niet uitputtend maar een goed startpunt.

Noord

W&T-netwerk: Bètapunt Noord. Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.betapuntnoord.nl.

Noord-Holland en Flevoland

W&T-netwerk: Expertisecentrum Wetenschap en Technologie Noord-Holland/Flevoland (EWT). Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.iederkindeentalent.nl.

- Actieplan wetenschap en technologie op koers: de gemeente Amsterdam stelt € 1,5 miljoen beschikbaar om zo'n tachtig basisscholen te faciliteren om W&T in hun curriculum te versterken. Scholen kunnen voor ondersteuning daarbij kiezen uit een vooraf geselecteerde lijst aanbieders (www.amsterdam.nl/jongeondekkers).

Zuid-Holland

W&T-netwerk: Expertisecentrum Wetenschap en Technologie Zuid-Holland. Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.ewtzh.nl.

- Gemeente Den Haag: in het kader van de Haagse Educatieve Agenda 2014-2018 'Kwaliteit als kompas' kunnen basisscholen subsidieaanvragen voor onder meer professionalisering (<https://www.denhaag.nl/nl/subsidies/subsidies-onderwijs/subsidies-onderwijsbeleid.htm>).
- Gemeente Rotterdam: Basisscholen kunnen subsidie aanvragen voor professionalisering van de leerkrachten (www.onderwijs010.nl)

Oost

W&T-netwerk: Kenniscentrum Wetenschap & Technologie Oost (KWTO). Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.kwto.nl.

Midden-Nederland

W&T-netwerk: Kenniscentrum Technologie Midden-Nederland (KWT&T). Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.ktwt.nl.

Gelderland

W&T-netwerk: Kenniscentrum Wetenschap en Techniek Gelderland (KWTG). Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.kwtg.nl.

Zeeland

W&T-netwerk: Talent in Zicht. Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.talentinzicht.eu.

Zuid

W&T-netwerk: WTE Zuid. Het regionale W&T-netwerk richt zich op het activeren en stimuleren van basisscholen om W&T-onderwijs aan te bieden. Ben je nieuwsgierig naar financierings- of ondersteuningsmogelijkheden? Kijk voor meer informatie en contactgegevens op www.scholennetwerk-wte.nl.

Provincie Limburg: het project 'Coderen in de klas', een samenwerkingsverband van scholen, kennisinstellingen en bedrijfsleven, wordt door de provincie Limburg medegefinancierd (www.stem-2-limburg.nl).

STEM II en Jeugd en Chemie: zijn lopende projecten in de regio Zuid waar scholen mogelijk bij kunnen aanhaken (www.stem-2-limburg.nl).

Breng samen met
Jet-Net & TechNet
technologie tot leven!

www.jet-net.nl

onderdeel van

Platform
**Talent voor
Technologie**